ਬੰਦੇ ਮਾਤ੍ਰਮ

ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ

ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ

FORTNIGHTLY PUNJABI EDITION OF "INDIA AND CANADA"

Published at Corner of Fourth and Vine, Vancouver, Canada

ਦਫਤਰ ੨੦੧੯ ਵਾਇਨ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਬੀ. ਸੀ.

ਪੈਹਲੀ ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਤ੍ਰੀਕ ਨੂੰ

ਜਿਲਦ ੨ - ਨੰਬਰ ੧ | ੧ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੩੧ | ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ ਪੰਜ ਡਾਲਰ

ਅਪਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜਰੀ ਦੇ ਮਗਰੋਂ, ਜੋ ਸਮਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਨਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨਮੇਲੇ ਕਰਨ, ਉਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੇ ਵਾਕਫੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿ ਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਸੌ ਪਰਚੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਉਥੇ ਜਗਾ ੨ ਪੁਰ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਚੰਦਿਆਂ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਰਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਅਪਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਇਸ ਵੱਡੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਛਾਕੇ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਭਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨਾਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਨਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਧਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੰਦੇ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਬਖਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਪੋਟ ਕੁਛ ਤਾਂ ਇਸ ਪਰਚੇ ਦੇ ਸਫਾ ੪ ਪੁਰ ਦਰਜ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਪਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗੀ॥

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ੧੬੬ ਮੀਲ ਫਾਸਲਾ ਜਾਕੇ, ਹਿੰਦੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਟਕਾਣੇ ਚੀਕੋ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਛੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫੇਰ ਸਾਰੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਧੁਰ ਮਕਸੀਕੋ ਦੀ ਹਦ ਤਕ ਜਿੱਥੇ ਇਮਪੀਰੀਅਲ ਵੈਲੀ ਦੀ ਵੱਸੋਂ ਹੈ ੭੨੫ ਮੀਲ ਲੰਬੇ ਫਾਸਲੇ ਪੁਰ ਜਗਾ ੨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਵੀਰ ਖਿਲਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹਰ ਜਗਾ ਪੁਜਣ ਲਈ ਕਈ ਹਜਾਰ ਮੀਲ ਦਾ ਸਫਰ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦਸ ਹਜਾਰ ਮੀਲ ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ॥

ਸਾਡੇ ਵਾਂਗਰ ਬਾਹੋਂ ਗਿਆ ਅਣਜਾਣ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਝਬਦੇ ਨਾਲ ਮੁੜਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੀ ਹੀ ਕਾਹਲੀ ਤੇ ਦੌੜਕੁਦਾਈ ਨਾਂ ਕਰੇ ਫੇਰ ਭੀ ਹਰ ਰੋਜ ਮੋਟਰਕਾਰ ਚਲਾਕੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਰਸਾ ਲਾਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਭੀ ਤਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਕਫ ਵੀਰ ਸੈਂਕੜੇ ਮੀਲਾਂ ਪੁਰ ਖਿੰਡੀਆਂ ਜਗਾ ਦਸ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ੨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸਵਾਸੀ ਵੀਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ॥

ਸਾਡੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਦਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਾਪਤ ਹੋਈ ਵਾਕਫੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਕਨੇਡਾ ਨਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਖੋਲਕੇ ਦਸ ਸਕਾਂਗੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੱਮਾਂ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਰ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਛਪਦੀ ਰਹਣ ਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਖਬਰ ਉਥੇ ਪੁਜਦੀ ਰਹਣ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਗੁਆਂਡੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੂਝ ਤੇ ਸਮਝ ਭਰੇ ਗੂਹੜੇ ਤਅਲਕਾਤ ਵਧਣਗੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸਾਂ ਦੇ ਵਾਸੀ ਰਲ ਮਿਲਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਿਆਦਾ ਹਥ ਵੰਡਾਈ ਤੇ ਮਦਤ ਕਰਨਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਰ ਜਗਾ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਹਫਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੜਨ ਨਾਲ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਦਮ ਕਿਸ ਭਾਵ ਤੇ ਸਪਿਰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਨਭਵ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਏਸ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਪੁਜਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਤੇ ਹਾਲ ਚਾਲ, ਅਤੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਬੀਤਰਹੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਕਫ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਜਗਾ ੨ ਉਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਏਹੋ ਹੀ ਖਿਆਲ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਦਸੀਆਂ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਵੇਂ ਉਦਮ ਵਿਚ ਹਥੀਂ ਕਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਡਾਹਡੀ ਥੋੜ ਤੇ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਬੇਹਦ ਕਮੀ ਦਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਕਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਛੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅਮਲੀ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਦੇ ਹੁਏ ਅਪਣੇ ੨ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਚੰਦੇ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਸਾਨੂੰ ਬਖਸੀ ਤੇ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾਂ ਦਿਤਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਦਰਸਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ, ਆਛਿਆਂ ਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਤੇ ਸਮਝਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ॥

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੁੜਦਦੇ ਹੀ "ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ" ਨੂੰ ਬੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦਮ ਚੁਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਚਾ ਸਾਈਜ ਵਿਚ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣੇ ਤੋਂ ਭੀ ਬੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਤਨੇ ਟਾਈਪ ਦੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਜੋੜਣ ਦੀ ਔਕੜ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਐਸਵਕਤ ਹੋਰ ਕਈ ਕਿਸਮਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੱਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ੨ ਕਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣੇ ਸਾਈਜ ਦੇ ਪਰਚੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਬਾਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਚਲਦਾ ਕਰੀਏ ਤੇ ਫੇਰ ਜੇ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕ ਤੇ ਭਰਾ ਚੌਹਣ ਤਾਂ ਇਸੇ ਬੜੇ ਸਾਈਜ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਹਫਤੇਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਏਹ ਸਬ ਬਦਲੀਆਂ ਤੇ ਵਾਧੇ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਇਛਿਆ ਤੇ ਮਦਤ ਪੁਰ ਮੁਨਹਸਰ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਹੋਰਹੀ ਨਿਗਰ ਤੇ ਜਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪਰਖਕੇ ਉਹ ਇਸ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਕਰਨਗੇ॥

ਐਡੀਟਰ

ਸਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਕੁਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੂਕਦਿਆਂ ਫਾਂਸੀ ਪੁਰ ਲਟਕਾਏ ਗਏ

ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਉਬਲਰਹੀ ਕੌਮ ਭਾਂਬੜ ਵਾਂਗ ਮਚ ਰਹੀ ਹੈ

"ਇਕੋ ਹੀ ਗਲ ਜਿਸਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਮੌਤ ਕਿ ਜੁਧ ਵਿਚ ਫੜੇ ਕੈਦੀ ਦੀ ਛਾਨ ਨੂੰ ਫਬਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਆਮ ਖੂਨੀ ਮੁਲਜਮ ਵਾਂਗਰ ਮੈਂਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਨਾਂ ਦਿਤਾ ਜਾਏ"

ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਲਫਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਚਿਕਾਗੋ ਟਰਿਬਊਨ ਦੀ ਤਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਰਹਮ ਦੀ ਅਰਜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਚਿਠੀ ਵਿਚ ਲਿਖਕੇ ਭੇਜੇ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਇਕ ਰਹਮ ਲਈ ਅਰਜੀ ਪੁਰ ਦਸਖਤ ਕਰਦੇਹ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜਾ ਛੇਦ ਹਟ ਜਾਏ। ਏਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬਜਾਏ ਉਪਰਲੇ ਲਫਜ ਵਾਇਸਰਾਏ ਨੂੰ ਲਿਖਕੇ ਭੇਜੇ।

ਜਦਬਹਾਦਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਤੇਹਾਂ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ੨੩ ਮਾਰਚਨੂੰ ਫੈਲੀ ਤਾਂ ਕੁਲ ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਮਾਨੋ ਭਾਂਬੜ ਮਚਗਏ। ਔਰਤਾਂ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਬਚਿਆਂ ਤਕ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਤਰਲਾ ਕਰ ਚੁਕੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਆਜਾ[illegible]ਵਾਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥ[illegible] ਬਚ ਜਾਣ ਅਗ ਲਗ ਗਈ। ਕੁਲ ਦੇਸ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਫੈਲ ਗਈਆਂ। ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੌਮੀ ਹਾਹ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਮਾਰਨ ਵਿਚ ਢਿਲ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਖੂਨ ਹੋਗਏ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨਪੁਰ ਦੀਆਂ ਭਿਆਣਕ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਤੀਤ ਹੈ ਜਦ ਉਥੇ ਕੁਛ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਫਸਾਦ ਹੋਗਿਆ। ਆਹ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਤਕ ਰਪੋਟ ਹੈ ਕਿ ੧੫੦ ਆਦਮੀ ਅਰਤਾਂ ਤੇ ਬਚੇ ਮਰ ਚੁਕੇ ਹਨ ਤੇ ੧੦੦੦ ਫੱਟਰ ਹਨ। ਗਲ ਕੀ ਸਤੇ ਹੁਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਐਸੀ ਤਤ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਹੁਆੜ ਨਿਕਲੀ ਜੇਹੋ ਜੇਹੀ ਤਾਰਾਂ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਲਾਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਹੀਦ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ

੨੭ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਸੂਰਬੀਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਇਕ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸਕੀਤਾ

ਲਾਲਾ ਫੀਰੋਜ ਚੰਦ ਦੀ ਪਤ੍ਰਕਾ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦਫਤ੍ਰ ਵਿਚ ਲਾਲਾ ਫੀਰੋਜਚੰਦ ਜੀ ਵਲੋਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਆਈ ਚਿੱਠੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਛਾਪਦੇ ਹਾਂ ਤਾਕਿ ਉ ਨਾਂ ਸਭ ਕਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਪੈਨਾਮਾ ਨਵਾਸੀ ਸਜਣਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਕਿ ਸਹੀ ਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਦ ਤ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਦਤ ਨਾਲ ਲਾ ਹੌਰ ਡੀਫੈਂਸ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਕੀ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲਾਲਾ ਫੀਰੋਜਚੰਦ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਛ ਦਸਦੀ ਹੈ। ਅਨੇ ਕਾਂ ਜਤਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਹ ਜਤਨ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਛੈਦ ਕੁਛ ਵਕ ਤ ਪਾਕੇ ਦੇਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਦਲ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬਚਾਓ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਖਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਅਰਜੀਆਂ ਪੁਰ ਦਸਖਤ ਕਰਕੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਪੇਸ ਕੀ ਤੇ। ਹਜਾਰਹਾ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਤਾਰਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਕੱਠ ਕੀਤੇ। ਮਹਾ ਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਤੋਂ ਲਾਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਲੀ ਡਰਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤਾਰਾਂ ਦਿੱਤਆਂ ਪਰ ਗਵ ਰਨਮੈਂਟ ਨੇ ਇੱਕ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀ ਤੀ। ਲਾਲਾ ਫੀਰੋਜਚੰਦ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਇਓਂ ਹੈ॥

ਲਾਹੌਰ

੧੨--੨--੧੯੩੧

ਪਿਆਰੇ ਵੀਰ ਜੀ

ਆਪਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿਠੀਆਂ ਲਈ ਆਪ ਦਾ ਧਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਇਰਾ ਦਾ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬੜੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸ [illegible] ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇ ਆਸੀ ਕਿ ਏਡਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਕੜਾ ਹੈ ਇਥੇ ਹਿੰਦ ਵਿਚ ਭੀ ਬੜੇ ੨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇਹ ਹੀ ਰਾਏ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਏਸ ਵਚਾਰ ਵਿਚ ਸਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੁਛ ਚਾਨਸ ਸੀ ਕਿ ਛੈਦ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੇ ਰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਏ। ਪਰ ਏਸ ਤੋਂ ਪਹਿ ਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਡਾਕ ਰਸਤੇ ਏਹ ਕੁਛ ਲਿਖ ਭੇਜਦਾ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਵਕੀ ਲਾਂ ਵਲੋਂ ਤਾਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਜੁਡੀਸਲ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਖਾਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾ ਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਰੀਊਟਰ ਏਜਨਸੀ ਦੀ ਸਾਡੀ ਤੋਂ ਮਗੋਰੋਂ ਆਈ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਰਤੀਤ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕੁਮੇ ਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਦਿਆ ਤੇ ਸਾਡੀ ਅਰਜੀ ਉ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮਨਜੂਰ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇ ਸ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਉਮੈਦਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਹੁਣ ਛੇਤੀਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਤ ਰੀਕ ਮੁਕਰਰ ਕਰੇਗੀ।

ਕੁਛ ਦੋਸਤ ਇੱਥੇ ਇਕ ਅਰਜੀ ਪੁਰ ਦਸਖਤ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪੇਛ ਕਰਨਗੇ। ਉਸ ਨਾਲ ਛੈਦ ਥੋ ੜੀ ਹੋਰ ਦੇਰ ਮਿਲ ਜਾਏ ਪਰ ਉਮੈਦ ਨ ਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਛ ਹਥ ਪੱਲੇ ਪਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਖੁਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਨੂੰ ਦਸ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗਬਾਸੀ ਪੰ ਡਤ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਨੇਹਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰ ਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਡਤ ਜੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਫਾਂ ਸੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਕੁਛ ਮਹੀਨੇ ਲੰਬੀ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਦ ਕਿਤੇ ਸਮਝੋਤੇ ਦਾ ਵਕਤ ਆਇਆ ਤਾਂ ਛੈਦ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਫਾਂਸੀ ਹਟੌਣ ਨੂੰ ਮਨ ਲਵੇ। ਅਸੀਂ ਏਸ ਸੁਰਗਬਾ ਲੀਡਰ ਦੇ ਵਛੋੜੇ ਨੂੰ ਏਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿ ਚ ਅਜ ਝੂਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਉਹ ਯਤਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਆਂ ਨੇ ਤੇ ਪੈਨਾਮਾ ਨਵਾਸੀ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੰਡ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਦਤ ਭੇਜਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਅਤੀ ਹੀ ਧਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਹੈਥੋਂ ਮਦਤ ਔਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਐਥੋਂ ਇਸ ਔਖੇ ਸ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਝਣ ਦਾ ਫਿਕਰ ਘਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਕੇਸ ਛ ਤੋਂ ਬਾਦ ਆਪ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਤ ਪੁਜਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਾਨੂੰ ਮੰਗਣਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਉਹ ਸਾਰਾ ਰੁਪੈਆ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾ ਮ ਭੇਜਿਆ ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਲੱਜਾਵਤੀ ਜੀ (੧੨ ਰਤਨ ਚੰਦ ਰੋਡ) ਨੂੰ ਪੁਚਾ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿਓਂਕਿ ਬੀਬੀ ਜੀ ਏਸ ਫੰਡ ਦੇ ਖਜਾਨਚੀ ਤੇ ਸਕੱਤ੍ਰ ਮੁਕਰਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਰਕਮਾਂ ਭੀ ਜੋ ਭੁਲ ਨਾਲ ਵ ਜੀਰ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਮ ਆਈਆਂ ਸਨ ਉਹ ਭੀ ਬੀਬੀ ਲੱਜਾ ਵਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਚਾ ਦਿ ਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਏਹ ਇੱਦਾ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਸਜਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਏਸ ਦਫਤਰ ਦਾ ਕਮ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਵਜੀਰ ਚੰਦ ਸੀ।

ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਲੱਜਾਵਤੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਖਿ ਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਨੂੰ ਕਨੇਡਾ, ਅਮ ਰੀਕਾ ਤੇ ਪੈਨਾਮਾ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਪੁਜੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ਜੋ ਤੁ ਸੀਂ "ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ" ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਕਰ ਦੇਵੋ।

ਹੁਣ ਜਦ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨਾਮਨਜੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਜੇ ਕੁਛ ਰੁਪੈਆ ਬੈਕ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਲੱਜਾ ਵਤੀ ਜੀ ਆ ਪ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਬਾਬਤ ਲਿਖੇਗੀ। ਬੀ ਬੀ ਜੀ ਨੇ ਅਜ ਸੁਵੇਰੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀ ਪੁਛ ਦੇ ਜੁਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿ ਜੇ ਲਾਹੌਰ ਕਨਸਪਿਰੇਸੀ ਕੇਸ ਡੀਫੈਨਸ ਲਈ ਉਹ ਰੁਪੈਆ ਵਰਤ ਸਕ ਣ ਆਪ ਵਲੋਂ ਆਈ ਤਾਰ ਦੀ ਆਗਿ ਆ ਪੁਰ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪੈਆ ਉਸ ਕਮ ਲਈ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਕਿਆ ਸੀ।

ਹਿਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਲਈ ਅਸੀ ਅੰ ਤਲਾ ਤਕਦੋ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਆਪ ਦਾ ਸਚਾ ਪ੍ਰੇਮੀ

ਫੀਰੋਜ ਚੰਦ

ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ

April 1st. 1931 phone Bay. 8555

ਜੁਗਾਂ ਜੁਗ ਜਦ ਤਕ ਭਾਰਤ ਵਰਸ ਦੇ ਵਾਸੀ ਪਿਛਲੇ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਅਪਣੀ ਕੌਮੀਅਤ ਤੇ ਭੂਮੀ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਪਰਖੂ ਰਹਣਗੇ ਉਦ ਤਕ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸ ਹੀਦ ਦਾ ਨਾਮ ਕਾਇਮ ਤੇ ਅਟਲ ਰਹੇਗਾ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਬਹਾਦਰ ਭਗ ਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਨੂੰ ਐਓਂ ਦਸਿ ਆ ਜਦ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਓ ਅ ਸੀਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਤਾ ਕਤ ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਉਸਦੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਨਾਂ ਪਰਵਾਹ ਕਰਨਵਾਲੀ ਦਲੇਰੀ, ਏਨਾਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੀਏ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸੀ? ਉਹ ਇਕ ਬਲ ਦੀ ਲਾਟ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਜੋਤ ਤੋਂ ਲਾਖਾਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਲਗੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਉ ਸਹੀ ਅਜਾਦੀ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਖੇਡ ਖੇਲਣ ਲਈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਸ ਸਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਤਵਾਰੀਖੀ ਸਹੀਦ ਨੇ ਖੇਡੀ ਦਾ ਖਿਆ ਲ ਕਰਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਏਹ ਲਾ ਟ ਬਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜਾਦ ਕ ਰਾਏਗੀ ਤੇ ਆਜਾਦ ਰਖੇਗੀ।

* * * *

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਲੋਂ ਗੁ ਰਦੁਆਰਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ, ਸਹੀਦ ਭ ਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਨ ਮਿਤ ੫ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਵੇਗਾ ਸਕੱਤ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁਮਹੁਮਾ ਕੇ ਦਰਸਨੇ ਦੇਣ।

ਕਨੇਡਾ ਨਵਾਸੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਮ ਰੀਕਾ ਨਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਗੂ ਹੜੀ ਹਮਦਰਦੀ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀ ਕਾ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਦੇ ਭਰਾ ਉਨਾਂ ਹੀ ਔਕੜਾਂ ਵਿ ਚੀਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚੀਂ ਕਨੇ ਡਾ ਨਵਾਸੀ ਸਨ ੧੯੧੪ ਵਿਚ ਲੰਘੇਸਨ।

* * * *

ਭਾਈ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕੱਤ੍ਰ ਖਾ ਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਡੰਕਨ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ੨੨ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਪੰਡਤ ਮੋ ਤੀ ਲਾਲ ਜੀ ਦੇ ਛੋਕਮਈ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਨਮਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਭੋਗ ਪੁਆਇਆ। ਬੀ ਬੀ ਬਸੰਤ ਕੌਰ ਸੁਪਤਣੀ ਬਾਬੂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇ ਆ। ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਬੱਡੋ ਇੰਦਰ ਸਿੰ ਘ ਗਿਲ ਤੇ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਨੇ ਕਵਤਾ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ ਤੇ ਕਈ ਸਜ ਣਾਂ ਨੇ ਪੰਡਤ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੁਰ ਵਖਿ ਆਣ ਦਿਤੇ। ਜੋ ੧੩੦ ਡਾਲਰ ਮਾਇਆ ਇਕੱਤਰ ਹੋਈ ਉਹ ਪੰਡਤ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਜਾਨਗੇ।

* * * *

੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬਸਾਖੀ ਦਾ ਪੁਰਬ ਮ ਨੌਣ ਲਈ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀਵਾਨ ਵ ਲੋਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਗੁਰਦੁ ਆਰੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਗਲੀਚੇ ਵਛਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਕਟੋਰੀਏ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੇਰ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸਾਨਤੀ ਵਸਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸ ਮਾਂ ਅਤੀ ਹੀ ਮੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੇਵਕ ਆ ਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਭ ਭਰਾ ਦੂਰ ਦੁਰਾ ਡੇ ਤੋਂ ਸਦਾ ਵਾਂਗਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਜ ਨਮ ਦਿਨ ਮਨੌਣ ਲਈ ਹਾਜਰ ਹੋਣਗੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕਟਣ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਭੀ ਇਹ ਪੁਰਬ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਏਗਾ।

* * * *

ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਇਹ ਪਰ ਚਾ ਮੈਂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਮੁੜਦਿਆਂ ਹੀ ੧੮ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਛੂ ਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜੇ ਅੱਧਾ ਪਰਚਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਖੱਬੀ ਲਤ ਵਿਚ ਰੀਹ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਬ ਲਿਆ ਤੇ ਏਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਲਗਾ ਤਾਰ ਖੜੇਕੇ ਟਾਈਪ ਜੋੜਨਾ ਨਾਮੁਮਕਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਫੈਦਾ ਹੋਣ ਪੁਰ ਮੈਂ ਫੇਰ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜੁਟਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਹੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਕੁਛ ਮਜਮੂਨ ਪੁਰਾਣੇ ਤੇ ਕੁਛ ਨਵੇਂ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਪਰਚੇ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਛ ਸੂਤ ਤੁਰ ਪਏਗਾ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜਰੂਰ ਕਠ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਹਾਲ ਬਣੌਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ

ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕੁਮੇਟੀ ਦਾ ਇਕ ਬੜਾ ਜਰੂਰੀ ਕਠ ੧੫ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਗੂਹੜੀ ਵਚਾਰ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕੌਮੀ ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏ ਜਿਥੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦਫਤਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਥੇ ਮੁਲਕੀ ਤੇ ਭਾਈ ਚਾਰਕ ਜੋੜ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਜਗਾ ਤੋਂ ਛੁਟ, ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਤੇ ਦੇਸੋਂ ਆ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਤੇ ਦੇਸੀ ਵਿਦਯਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਕੂਲ ਭੀ ਹੋਵੇ। ਉਥੇ ਇਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭੀ ਜਰੂਰੀ ਅਸਥਾਨ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਦੇਸੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਲਮਾਂ ਤੇ ਹੁਨਰਾਂ ਪੁਰ ਅੰਗਰੇਜੀ ਵਿਚ ਭੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦ ਦੇ ਉਘੇ ਅਖਬਾਰ ਹੋਣ ਜੋ ਕਿ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਵਸਣੀਕ ਗੋਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਸਕਨ। ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਅਪਨੇ ਅਖਬਾਰ ਪਰਕਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੀ ਇਸ ਕੌਮੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਲਈ ਜਗਾ ਹੋਵੇ। ਗਲ ਕੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧਰਹੀਆਂ ਭਾਈ ਚਾਰਕ ਤੇ ਮੁਲਕੀ ਲੋੜਾ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਤੇ ਦੇਸ ਨਾਲ ਬਾ ਤਰੀਕਾ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਅਲਕਾਤ ਵਧੌਣ ਲਈ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦ ਦਾ ਇਕ ਜਬਰਦਸਤ ਅੱਡਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ॥

ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਹਜਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਦੇਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਹਨ ਤੇ ਹਜਾਰਹਾ ਹੀ ਇੱਥੇ ਕੌਮੀ ਸਵਾਲਾਂ ਪੁਰ ਟਾਕਰੇ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਏ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਪਨੀ ਔਂਦੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਟਬੱਰਾਂ ਦੇ ਆਇਆਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਫੁਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਵਧੇਗੀ ਕੁਛ ਜਰੂਰੀ ਕੌਮੀ ਵਿਦਯਾ ਤੇ ਇਲਮ ਨਾਂ ਦੇ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਖਿਆਲ ਉੱਕਾ ਹੀ ਭੁਲ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਏਸਤਰਾਂ ਨਾਂ ਘਰ ਦੇ ਤੇ ਨਾਂ ਘਾਟ ਦੇ ਰਹ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਪਨੀ ਕੋਮੀਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਸਾਂਭੀਏ ਤੇ ਸਭ ਭਾਈ ਚਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੀਕੇ ਪੁਰ ਲਿਆਕੇ ਜਰੂਰੀ ਬਣੱਣ ਬਨੀਏ। ਇਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਕੜਾ ਕੌਮੀ ਸੈਂਟਰ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ ॥

ਬਾਬੂ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਮੇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਕੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਏਸ ਕੋਸਛ ਵਿਚ ਰੁਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਚਹਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਅਪਣੀ ਕੌਮੀ ਨਰਾਦਰੀ ਕਰਵੌਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਬਚ ਸਕੀਏ। ਬਾਬੂ ਹੋਰੀਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ੧੧ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦ ਅਪਣੇ ਬਿਹਾਰ ਕਾਰ ਲਈ ਮੈਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਤਰਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸੁਵਰਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੰਘਣੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਕ ਮੁਕਦਮਾ ਛੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਈਆਂ ਛਾਹਦੀਆਂ ਨਾਲ ਛੇਦ ਕੁਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਰਾਦਰੀ ਤੇ ਨਮੋਸੀ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਤੋਂ ਪਛੜੇ ਹੁਏ ਸਾਂ ਫੇਰ ਭੀ ਅਨਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭੁੱਲੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਬਿਗੜਿਆ ਤੇ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਮਨਣ ਤਾਂ ਜੇ ਹੋਸਕੇ ਤਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਸਤੇ ਅਤੇ ਦੌੜ ਕੁਦਾਈ ਨਾਲ ਕੁਮੇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੁਮੇਟੀ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਕੁਛ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਚਹਰੀ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਕੁਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਡੂਢ ਸੌ ਡਾਲਰ ਕੋਰਟ ਖਰਚੇ ਦੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਅਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈਕੇ ਜਜ ਤੋਂ ੨ ਹਫਤੇ ਦੀ ਤਰੀਕ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੋਸਛ ਕਰੀਏ ਜੇ ਦੋਏ ਧਿਰਾਂ ਅਪਣੀ ਪਨਚੈਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਦੇਣ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਛੋਕ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਵਾਹ ਕੁਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਲਾਈ ਹੈ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦਸਖਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੁਕਦਮਾ ਹੁਣ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਬਾਬੂ ਹੋਰੀਂ ਭੀ ਜੋਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਗਤ ਸਿਰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤਕੜੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੌਮੀ ਊਨਿਟੀ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਰੁਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਕੌਮੀ ਸੈਨਟਰ ਬਣੌਣ ਲਈ ਅਪਣੀ ਸਮਤੀ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ॥

ਭਾਈ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਮ, ਭਾਈ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਇਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੀਨਿਆਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੜੀਆਂ ੨ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਉਨਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਅੱਡੇ ਤੇ ਹਾਲ ਇਸ ਸਹਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਪਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਵਲ ਸਟਰੀਟ ਪੁਰ ਦੇ ਅਪਨੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਹਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਿਥੇ ਜਾਪਾਨੀ ਜੁਬਾਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਵਿਕਟੋਰੀਏ ਸਹਰ ਵਿਚ ਇਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਕਾਇਮ ਹਨ ॥

ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਹਾਜਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ੨ ਖਿਆਲ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਭਾਈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਡ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਅੱਗੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੋ ੨ ਦਰਜਣਾਂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣੌਣ ਲਈ ਅਰਜੀ ਦੀਆਂ ਫਾਰਮਾਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ ਤੇ ਸਭ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਚਾਹਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਨੇਡੀਅਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਓ ਤੇ ਕੌਮੀ ਅੱਡਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਪਕੜੋ।

ਡੀਫੈਨਸ ਕੁਮੇਟੀ ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿਠੀਆਂ ਸਕੱਤ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਸੀ ਕਿ। ਜੇ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਬੀਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਭੇਜੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਲਾਹੌਰ ਕਨਸਪੇਰਿਸੀ ਕੇਸ ਵਿਚ ਫੜੇ ਹੁਇਆਂ ਦੇ ਬਚਾਓ ਤੇ ਮੁਕਦਮੇ ਲਈ ਵਰਤ ਲੈਣ। ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੁਇਆ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਕੁਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤਾਰ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਏ।

ਭਾਈ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟੇਮਜਾਰਾ ਜੋ ਭਾਈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਨੂੰ ਗਏ ਸਨ ਭੀ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਇਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਭਾਈਆਂ ਅਪਣੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਰੀਪੋਟ ਕੁਮੇਟੀ ਦੇ ਪੇਸ ਕੀਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਦਸਿਆ ਤੇ ਉਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪਰੇਮ ਭਰੇ ਸੁਨੇਹੇਂ ਪੁਚਾਏ ॥

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਦੋ ਹਿੰਦੂ ਖੁਫੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਧਾਮੀ ਪਿੰਡ ਪਿਪਲਾਂਵਾਲਾ ਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਪਾਂਡੇ, ਦੋ ਹਿੰਦੂ ਖੁਫੀਏ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਸਾਢੇ ਸਤ ਬਜੇ ਤਰਕਾਲਾਂ ਦੇ ਐਮ ਸਟਰੀਟ ਟੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਪੁਰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੇ ਤਿਨ ਗੋਲੀਆਂ ਲਗੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੀ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ।

ਅਫਸਰ ਮਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਗੀਨਾ ਖੁਫੀਆ ਸੀ

ਕਲੇਰੈਂਸ ਮੋਰੈਲ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਪੁਲਸ ਦਾ ਬੜਾ ਅਫਸਰ ਹੈ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਲਈ ਖੁਫੀਏ ਦਾ ਕਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਐਫ ਡੀ ਸੀਡਲ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਾ ਇਮੀਗਰੇਸਨ ਅਫਸਰ ਹੈ ਦਸਿਆ ਕਿ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਉਸ ਲਈ ਦੁਭਾਸੀਏ ਦਾ ਕਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਲੇਅਰੈਂਸ ਮੋਰੈਲ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਛਕੈਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਸਾਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਕੇ ਤੇ ਡਰਾਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡੀਪੋਰਟ ਕਰਵਾ ਦੇਊਂਗਾ ਜਾਂ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਫੜਾਦੇਊਂਗਾ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਅਖਬਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅੰਗਰਜੀ ਖੁਫੀਆ ਭੀ ਸੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਬੀ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਰਪੋਟ ਇਹ ਭੀ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਦੇ ਅਸਬਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਚਿਠੀਆਂ ਲਭੀਆਂ ਹਨ ਉਨਾਂ ਤੋਂ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜੀ ਜਾਸੂਸ ਭੀ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਚਿਠੀ ਜੋ ਬੀ ਅਖਬਾਜ ਨੇ ਛਾਪੀ ਹੈ ਉਹ ਐਮ ਫਰੈਂਕਲਨ ਵਲੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਅਜੇਰੀਅਨ ਨਾਮ ਨੂੰ (ਜੋ ਨਗੀਨੇ ਦਾ ਫਰਜੀ ਤੇ ਗੁਪਤ ਨਾਮ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਓਂ ਹੈ

ਪਿਆਰੇ ਮਿਸਟਰ ਅਜੇਰੀਅਨ

ਤੂੰ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਛੁਰੂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਪਾਨ ਤੋਂ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬਾਬਤ ਇਕ ਦਮ ਹੋਰ ਪਤਾ ਦੇਹ।

ਕੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦਸ ਸਕਦਾ ਹੈਂ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਹਿੰਦ ਦੇ ਕਿਸ ਹਿਸੇ ਨੂੰ ਭੇਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਬਰਮਾ ਨੂੰ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਕੀ ਹਥਿਆਰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਮ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦ ਜਾਂ ਬਰਮਾ ਦੀ ਰਾਜ ਪਲਟਾਊ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਪੂਰੀ ੨ ਖਬਰ ਲੈਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ ॥

(ਦਸਖਤ) ਐਮ. ਅਜੇਰੀਅਨ

ਸੰਤ ਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਮੌਤ

ਦੂਜੀ ਭਿਆਣਕ ਖ਼ਬਰ ਸੰਤ ਰਾਮ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹੈ। ਪਾਂਡੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਪੁਤ ਸੀ ਤੇ ਬਰਕਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਾਬਤ ਭੀ ਕਲੈਰੈਂਸ ਮੋਰੈਲ ਨੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਂਡੇ ਅਪਣੇ ਦੇਸਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਪੋਟਾਂ ਪੁਚੌਂਦਾ ਸੀ। ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਸਿਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨੰਗੀ ਲੋਥ ੮ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰੀਓਵਿਸਟਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਇਕ ਲੋਹੇ ਦੇ ਟੁਕਰੇ ਨਾਲ ਬਝੀ ਹੋਈ ਲਝੀ ਹੈ। ਕਲੈਰੈਂਸ ਮੋਰੈਲ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਪੁਲਸ ਦੇ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪਾਂਡੇ ੪ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਤੋਂ ਬਾਦ ਗੁਮ ਹੋਗਿਆ। ਮੋਰੈਲ ਨੇ ਇਹ ਭੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਾਂਡੇ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫਤੇ ਤਕ ਕਿਤੇ ਬੰਦ ਰਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦਸ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕੀ ੨ ਖਬਰਾਂ ਪੁਚਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ੪ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ੫ ਦਿਨ ਬਾਦ ਨਗੀਨਾ ਰਾਮ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ॥

ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਲੋਥ ਨੂੰ ਮੁਲਾਹਜਾ ਕਰਕੇ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਹਫਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁੰਡੀ ਲੋਥ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਲੋਥ ਲਝ ਪਈ। ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਅਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਸਾਨ ਬਰਕਲੇ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲੋਥ ਤੋਂ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਦੇ ਫੋਟੋ ਲੈਕੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਂਡੇ ਦੇ ਬਰਕਲੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਲਾਏ ਹੋਏ ਅੰਗੂਠੇ ਨਾਲ ਮਲਾਕੇ ਪਤਾ ਕਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੋਥ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਹੈ ਪੁਲਸ ਰਪੋਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਂਡੇ ੪ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੇਰੀਜਵਿਲ ਸੀ ॥

ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਧਰਮੀ ਛੁਕਤੀ

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਚਾਈ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਸਿਆਣਪ ਤੇ ਧਾਰਮਕ ਛਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆ ਮਨ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ੨ ਹਾਲ ਪਿਛਲੇ ਚੰਦ ਦਿਨਾਂ, ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਦੇ ਨਿਰਭੈਪੁਣੇ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਅਪਣੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਦੇ ਤਾਰਾਂ ਰਸਤੇ ਆਏ ਹਨ ਉਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੇ ਸਚਿਆਈ ਦੀ ਮਸਾਹੂਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਜਗ ਵਿਚ ਫੈਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ

੨੭ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹਜਾਰਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਇਕ ਘੰਟਾ ਭਰ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੁਇਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤੱਤੀ ਵਾ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅਜਾਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਚੋਹੰਦੇ ਹਨ ਖਬਰਦਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਕਿ ਬਖੇਧ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਵਿਲ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

੨੫ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਕਰਾਚੀ ਨੂੰ ਔਂਦਿਆਂ ਕੁਛ ਲਾਲ ਕੁਮੀਚਾਂ ਵਾਲੇ ਯੂਥ ਲੀਗ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਇਕ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਨੂੰ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਭੀ ਪਿਆ। ੨੮ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਇਨਾਂ ਲਾਲ ਕੁਮੀਚਾਂ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਭਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗਏ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੇ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰੋ ਕੁਟੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛਕੈਤ ਤੇ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਬਾਡੀ ਗਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਮੇਰੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਏਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭੀ ਮਹੱਬਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਕਹੰਦੇ ਹਨ ਕਈ ਕਹੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਬੇਵਕੂਫ ਹਾਂ ਪਰ ਏਹ ਅਸੂਲ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਅਵਸਥਾ ਭਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਗਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿਆਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਮਲਕੀਅਤ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੈਂ ਇਕ ਭਿਖਾਰੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਹਿੰਦਵਾਸੀ ਸਾਂਤਮਈ ਦੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦੇਣਗੇ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਇਸ ਕਮਜੋਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭੀ ਤਿਆਗ ਦਿਆਂਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਐਸਾ ਕਹਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਕ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰਾ ਭੀ ਫਰਜ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਚਾਈ ਦੇ ਰਸਤੇ ਮੋੜਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪਰੇਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਰਾਖੀ ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਨਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪਰਮੇਸਰ ਏਹ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਜੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਬੋਲ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਸਾਮਣੇ ਬੈਠੇ ਲਾਲ ਕੁਮੀਚਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੰਜੂ ਕਿਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਪਛਤਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੁਬਾਰਾਓ ਬੋਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਜਾਣ ਨਾਲ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਿੰਗ ਕੁਮੇਟੀ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਿਤਨਿਧ ਚੁਣਿਆ ਜੋ ਖਜਾਨੇ ਫੌਜਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਸਣੇ ਪੂਰੀ ਅਜਾਦ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

ਡਾਕਟਰ ਮਜੁਮਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਕੱਤ੍ਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸਟਾਕਟਣ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਹਰੀਦਾਸ ਮਜੁਮਦਾਰ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਉਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ ਜੋ ਅਹਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤਕ ਲੂਣ ਦਾ ਕਾਨੂਨ ਤੋੜਨ ਜਾਂਦੇ ਉਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਤੁਰੇ ਸਨ ੧੧ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਸਤ ਬਜੇ ਲਾਸਐਂਜਲਸ ਤੋਂ ਸਟਾਕਟਣ ਪੁੱਜੇ। ਡਾਕਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸਟੇਸਨ ਤੋਂ ਸਿਧਾ ਹੀ ਛਹਰ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਲੈਕਚਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿਥ ਕਿ ਉਨਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸਟਾਕਟਣ ਦੀ ਛਤਰਛਾਇਆ ਹੇਠ ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਬੜੀ ਗੜਗਜ ਆਵਾਜ ਵਿਚ ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਤਕ ਲੈਕਚਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਯਾਤਰਤਾ ਤੇ ਹਿੰਦ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜੁਧ ਦਾ ਹਾਲ ਦਸਿਆ ਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੁਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਾਲੀਆਂ ਬਜੌਣ ਤੋਂ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ੧੨ ਮਾਰਚ ਦੁਪਹਰ ਨੂੰ ਸਟਾਕਟਣ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਸਜਿਆ ਤੇ ਸਬਦ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਡਾਕਟਰ ਮਜੁਮਦਾਰ ਨੇ ਅਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਹਿੰਦ ਦੀ ਆਜਾਦੀ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁਧ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਇਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਢ ਦਸਿਆ ਤੇ ਮਹਾਦਮਾ ਜੀ ਤੇ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਪੁਰ ਭੀ ਖਿਆਲ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਸੰਗਤ ਪੁਰ ਆਪਦੇ ਡੂਢ ਘੰਟਾ ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਪਿਆ।

ਸੇਂਟ ਚਾਰਲਸ ਮਿਠਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਛ ਰਲਾਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਫ ਉਡਾਕੇ ਨਖਾਰਿਆ ਹੁਇਆ ਦੁਧ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਗਊ ਦਾ ਦੁਧ ਹੈ। ਦੋ ਸੌਖ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀਆਂ ਡਬੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਕਦਾ ਹੈ॥

ਦੀ ਬੌਰਡਨ ਕੰਪਨੀ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੇ ਚੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ

ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਚੰਦਿਆਂ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਕੁਛ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਪਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ ਨਬਾਣਾ	੫.੦੦
ਸਿਵ ਸਿੰਘ ਧੂਤ	੧੦.੦੦
ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ	੫.੦੦
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਹਾਲਾ	੫.੦੦
ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇ ਸੰਘੇ	੫.੦੦
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਰੀ	੫.੦੦
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਪਤੱੜ	੫.੦੦
ਜੁਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾਂ	੫.੦੦
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਨਖਾਨਾਂ	੫.੦੦
ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਚਾਪਿੰਡ	੩.੦੦
ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਮੋਰੋਂ	੩.੦੦
ਵਰਯਾਮ ਸਿੰਘ ਗੜੀ	੫.੦੦
ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਖਾਨਪੁਰ	੫.੦੦
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਰੁੜਕਾ ਬੜਾ	੫.੦੦
ਜੈਚੰਦ ਅਟਾ	੫.੦੦
ਗੇਂਦਾ ਸਿੰਘ ਉੜਾਪੜ	੫.੦੦
ਖੀਣ ਸਿੰਘ ਬਾਠ	੨.੦੦
ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਨਮੋਲੀਆਂ	੫.੦੦
ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਚਨਣ	੫.੦੦
ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀਕਰੀ	੫.੦੦
ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ ਜੰਡੋਲੀ	੫.੦੦
ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਗਹਲੇ	੫.੦੦
ਗੁਰਬਖਸ ਸਿੰਘ	੫.੦੦
ਰਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀਂਦੋਵਾਲ	੫.੦੦
ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮਪੁਰ	੫.੦੦
ਪੁਨੱਾ ਸਿੰਘ ਸੂੰਢ	੫.੦੦
ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀਂਦਪੁਰ	੫.੦੦
ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ	੨.੦੦
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁਮਾਲਪੁਰ	੨.੦੦
ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਸੂਜਾਪੁਰ	੨.੦੦
ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਚੂਹੜਚਕ	੨.੦੦
ਮੁਨਸਾ ਸਿੰਘ ਚੂਹੜਚਕ	੨.੦੦
ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ	੫.੦੦
ਸਿਆਮ ਸਿੰਘ	੨.੦੦
ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ	੫.੦੦
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਰਹਾਲਾ	੨.੦੦
ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ	੨.੦੦
ਮੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ	੫.੦੦
ਗੁਰਦਾਸਾ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ	੫.੦੦
ਬਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਚੋਰਾਂ	੫.੦੦
ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਚੋਰਾਂ	੧੦.੦੦
ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਚੋਰਾਂ	੫.੦੦
ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਚੋਰਾਂ	੫.੦੦
ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਚੋਰਾਂ	੫.੦੦
ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਰੋਂਦਪੁਰ	੫.੦੦
ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਪੁਰ	੫.੦੦
ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਪੁਰ	੫.੦੦
ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਪੁਰ	੫.੦੦
ਸਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਖਜੂਰਲਾ	੫.੦੦
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜੂ	੫.੦੦
ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬੀਹੜਾਂ	੫.੦੦
ਸਾਮ ਸਿੰਘ ਖਜੂਰਲਾ	੫.੦੦
ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ ਰਹਾਣਾ	੫.੦੦
ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰ ਲੱਖਾ	੫.੦੦
ਮੁੰਦਰ ਮੈਂਹਦ ਪੁਰ	੨.੦੦
ਲੱਭੂਰਾਮ ਗੜੀ	੩.੦੦
ਮੁਣਸਾ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ	੫.੦੦

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਕਰ	੨.੦੦
ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲਪੁਰ	੨.੦੦
ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਭੂਤ	੨.੦੦
ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ	੨.੦੦
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰੇ	੨.੦੦
ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲਕਲਾਂ	੨.੦੦
ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਮਾਣੋਕੇ	੫.੦੦
ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧਮ	੫.੦੦
ਲਭੂ ਹਰੀਪੁਰ	੫.੦੦
ਲਭੂ ਚਿਚਰਾੜੀ	੨.੫੦
ਮੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਗਾਲਾ	੨.੫੦
ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਬੜੀ ਲੈਹਲੀ	੫.੦੦
ਵਰਯਾਮ ਸਿੰਘ ਨੀਤਪੁਰ	੫.੦੦
ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਛੋਟਾ	੫.੦੦
ਦਲੇਲ ਸਿੰਘ ਮਖਣਗੜ	੫.੦੦
ਬਤਨਾ ਨੀਤਪੁਰ	੫.੦੦
ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਮਲਸੀਹਾਂ	੫.੦੦
ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੈਤੂ ਸਿਘਾ	੫.੦੦
ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਫਤੇਗੜ	੫.੦੦
ਮੱਸਾ ਸਿੰਘ ਹਰਖੋਵਾਲ	੫.੦੦
ਚੈਂਚਲ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰ	੫.੦੦
ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਬਾਠ	੫.੦੦
ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਲੈਹਲੀ	੫.੦੦
ਫੇਰੂ ਸਿੰਘ ਭਘਾਲਾ	੫.੦੦
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਭਘਾਲਾ	੫.੦੦
ਚਨਣ ਸਿੰਘ ਭਘਾਲਾ	੫.੦੦
ਗੌਰੀਰਾਮ ਸੁਰਸਿੰਘ	੫.੦੦
ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਇੰਗੜ	੫.੦੦
ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜੂ	੨.੦੦
ਮੁਣਸਾ ਸਿੰਘ ਹਰਖੋਵਾਲ	੫.੦੦
ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਣਵਾਲ	੫.੦੦
ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰੇ	੫.੦੦
ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰ	੧.੦੦
ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰ	੫.੦੦
ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਲੰਗੇਰੀ	੫.੦੦
ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਟਾਣੀ	੫.੦੦
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਕਟਾਣੀ	੫.੦੦
ਹਜਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੱਠ	੫.੦੦
ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ	੫.੦੦
ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਂਟੋਂ	੫.੦੦
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹਲੂਵਾਲ	੫.੦੦
ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ	੨.੦੦
ਕਿਸਨ ਸਿੰਘ ਚਾਚੋਕੀ	੨.੦.
ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖੋਰੜ	੨.੦੦
ਅਰਜਣ ਸਿੰਘ	੨.੦੦
ਵਰਯਾਮ ਸਿੰਘ ਚਬੇਵਾਲ	੫.੦੦
ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਮਢਾਲੀ	੫.੦੦
ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕੁਲਥਮ	੫.੦੦
ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਮੋਤੀਆਂ	੫.੦੦
ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਚਕ ਬਿਲਗਾਂ	੫.੦੦
ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਪੁਰਡੱਬੇ	੫.੦੦
ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ	੫.੦੦
ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢਕੋਵਾਲ	੫.੦੦
ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਰੋਂਦਪੁਰ	੫.੦੦
ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜਿਆਣ	੫.੦੦
ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਛੋਟੀ ਲੈਹਲੀ	੫.੦੦
ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਰੋਂਦਪੁਰ	੫.੦੦
ਛੱਜਾ ਸਿੰਘ ਜਿਆਣ	੫.੦੦
ਵਰਯਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀਲੋਵਾਲ	੫.੦੦
ਜੋੜ	$੫੧੨.੦੦